

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е

на съдиите Неделчо Беров и Васил Гоцев
по к. д. № 10/2000 г.

Не споделяме становището на Конституционния съд, според което чл. 24, ал. 2 от Закона за общинските бюджети /ДВ, бр. 33 от 24 март 1998 г., изм. бр. 69 от 1999 г./ противоречи на Конституцията. Съображенията ни са следните:

Съгласно разпоредбата на чл. 24, ал. 2 ЗОБ общият размер на средствата, които по решение на общинския съвет могат да се вземат в заем за покриване на временен недостиг при изпълнение на бюджета може да бъде до размера определен от чл. 10, ал. 1 ЗОБ – десет процента от собствените приходи, предвидени в общинския бюджет. В искането на групата народни представители, сезирали Конституционния съд твърдението за противоконституционност на чл. 24, ал. 2 се свързва с твърдението за противоречие с Конституцията и на чл. 10, ал. 1 ЗОБ. Тезата е, че и с двата текста се ограничава самостоятелността на общинските бюджети, установена с чл. 141 от Конституцията. Заедно с това двете разпоредби противоречели и на чл. 9, т. 4 във връзка с т. 8 от Европейската харта за местно самоуправление.

В своето решение Конституционният съд прие, че чл. 10, ал. 1 ЗОБ не противоречи нито на чл. 141 от Конституцията, нито на чл. 9, т. 4 от Европейската харта за местно самоуправление тъй като чл. 141, ал. 2 от Конституцията постановява, че постоянните финансови източници на общината се определят със закон, а Европейската харта за местно самоуправление предвижда само, че финансовия механизъм, който осигурява средствата на местните органи трябва да бъде достатъчно разнообразен и подлежащ на развитие, на което не противоречи чл. 10, ал. 1 от ЗОБ.

Ограничението по чл. 24, ал. 2 ЗОБ – допустимостта на определен размер на заеманите от общините средства за покриване на възникнал временно недостиг по общинския бюджет е по същество определяне на един приходоизточник, нуждата от който макар и да е временна се покрива по определен от закона начин. Чл. 24, ал. 1 изброява ограничително източниците, чрез които може да се покрие този временен недостиг. Съгласно разпоредбата това става със заеми и то от точно и лимитативно изброени кредитори. Чл. 24, ал. 1 ЗОБ не е атакуван и не е искано неговите разпоредби да се прогласят за противоконституционни. Тази първа алинея и не би могла да се приеме, че противоречи на Конституцията, защото чл. 141, ал. 2 казва, че постоянните финансови източници на общините се определят със закон. В случай на възникнал временен недостиг на средства в процеса на изпълнение на бюджета получаването на заеми от посочените в чл. 24, ал. 1 ЗОБ кредитори се явява постоянен финансов източник, защото винаги при такава нужда това е начина да се заема сума. А щом като законът определя начините за набиране на средства за покриване на временен недостиг при изпълнение на бюджета като сочи ограничително и възможните заемодатели, в съгласие с чл. 141, ал. 2 от Конституцията е и законът да определи до какъв размер могат да се получат заеми. С определянето на този размер по чл. 24, ал. 2 ЗОБ с нищо не се накърнява самостоятелността на общинския бюджет. Текстът се основава на разпоредбата на чл. 141, ал. 2 от Конституцията, която овластява Народното събрание да посочи постоянните източници на финансиране на общината, каквото е и сключването на заеми при възникнал временен недостиг на средства. Ограничаването размера на заема е част от посочването на източника – заем в определен от закона размер. Този източник на финансиране е постоянен, защото винаги при възникване на недостиг той може да се покрие само по реда на чл. 24,

ал. 1 и при условията на ал. 2 от ЗОБ. Поставеното от ал. 2 условие е част от общата уредба за постоянните източници, която чл. 141 от Конституцията предоставя на закона.

Разглежданият чл. 24, ал. 2 ЗОБ не противоречи и на чл. 9, т. 4 във връзка с т. 8 от Европейската харта за местно самоуправление. Изискването на чл. 9, т. 4 от нея финансовият механизъм осигуряващ средствата за общината да бъде достатъчно разнообразен и да подлежи на развитие не е пренебрегнато от чл. 24 ЗОБ. Разнообразието на механизма за осигуряване на финансови средства на общината е залегнало, както в чл. 6, който определя собствените приходи на общината, така и в чл. 10 ЗОБ. Чл. 24, ал. 1 допълва изброените в горепосочените разпоредби източници. Поставянето на определени граници до които могат да се получават заеми има превантивен за общината характер. Законодателят не би могъл да си позволи една община да получи в заем несъответни на възможните ѝ приходи суми, които да не може да възстанови и да изпадне в несъстоятелност.

Колкото се отнася до това, че твърдяната противоконституционност е свързана и с т. 8 от чл. 9 на Европейската харта за местно самоуправление трябва да се каже, че тази разпоредба няма отношение към атакувания чл. 24, ал. 2 ЗОБ.

Неделчо Беров

Васил Гоцев